

23 Ιουνίου 2018

Η ημέρα που ένας γεωργός στο νησί βρήκε την Αφροδίτη της Μήλου -Εσκαβε για να βγάλει πέτρες [εικόνες]

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Μπορεί να είναι πολλοί αυτοί που έχουν ταξιδέψει μέχρι το Παρίσι και συγκεκριμένα μέχρι το Μουσείο του Λούβρου για να την θαυμάσουν από κοντά, αλλά λίγοι ξέρουν την ιστορία της και συγκεκριμένα πως ένα από τα πιο αξιοθαύμαστα ελληνικά αγάλματα ανακαλύφθηκε στην Μήλο.

Βέβαια και στο Μουσείο του Λούβρου δεν υπάρχει το αυθεντικό, αλλά το πιστό αντίγραφο της Αφροδίτης, ωστόσο και πάλι αυτό είναι αρκετό για να θαυμάσει την γυναικεία ομορφιά και να παρατηρήσει την αρμονία που τη θηλυκότητα που εμπνέει το γλυπτό.

Η ιστορία πάντως του γλυπτού είναι αξιοσημείωτη, καθώς στην περίπτωση του δεν ξέρουμε τον δημιουργό αλλά ξέρουμε κατά γράμμα πως ανακαλύφθηκε. Κι αυτό δεν έγινε από κάποιον αρχαιολόγο, αλλά από έναν... αγρότη.

Η μέρα που ένας γεωργός στη Μήλο έβγαλε απ' το χώμα την Αφροδίτη

Ήταν πρωί, 8 Απριλίου του 1820, όταν ο γεωργός Γιώργος (η Θεόδωρος) Κεντρωτάς έσκαβε στο πεζούλι για να βγάλει πέτρες από αρχαία ερείπια που υπήρχαν εκεί. Μαζί του ήταν πιθανόν και ο 18χρονος γιος του Αντώνης και ένας 20χρονος ανιψιός του.

Στον ίδιο χώρο, αλλά λίγο πιο πέρα Γάλλοι αξιωματικοί έκαναν ανασκαφές για αρχαία.

Ξαφνικά το εργαλείο του Κεντρωτά φαίνεται πως «χτύπησε» σε ένα πελεκημένο μάρμαρο εμ αποτέλεσμα αυτό να κινήσει την περιέργεια δύο Γάλλων ναυτών που συμμετείχαν στις ανασκαφές.

Τότε, ο Κεντρωτάς προσπάθησε να καλύψει πάλι με χώμα το άγαλμα, φοβούμενος ότι οι Γάλλοι θα το άρπαζαν ή θα απαιτούσαν να το αγοράσουν πιο φτηνά.

Ωστόσο αυτό δεν έγινε, καθώς όπως ανακαλύπτεται από επιστολές της εποχής, ο Κεντρωτάς προσπαθούσε να τους ξεγελάσει λέγοντάς τους πως ένα ανούσιο εύρημα, χωρίς καμία αξία, πράγμα που και οι Γάλλοι δεν «έχαψαν» σε καμία περίπτωση.

Κολλημένοι πάνω από το άγαλμα, οι Γάλλοι άρχισαν να τον πιέζουν να σκάψει κι άλλο μέχρι να αποκαλυφθεί ολόκληρο το γλυπτό.

Οι επιμονή τους είχε ως αποτέλεσμα ο Κεντρωτάς να αρχίσει και πάλι το σκάψιμο και λίγη ώρα μετά να βρει ένα ακόμη κομμάτι του αγάλματος, με αποτέλεσμα να καταλάβει κιάλας πως δεν θα γλίτωνε πια από αυτούς.

Τα τμήματα του γλυπτού τα μετέφερε ο ίδιος στην στάνη του, την στιγμή που οι

Γάλλοι είχαν αρχίσει ήδη να επικοινωνούν με προξένους και πρεσβευτές της πατρίδας τους στην Κωνσταντινούπολη, στη Σμύρνη και αλλού.

Επικεφαλής στις ανασκαφές ήταν ο Ολιβιέ Βουτιέ, ο οποίος είχε παρατήσει το γαλλικό ναυτικό και είχε πολεμήσει το πλευρό των Ελλήνων στην Επανάσταση του 1821.

Ο Ολιβιέ Βουτιέ

Ο ίδιος είχε σπουδάσει αρχαιολογία κι έτσι όταν είδε τα ευρήματα ειδοποίησε πατριώτες του, καθώς δεν είχε τόσα πολλά χρήματα για να το αγοράσει μόνος του.

Όπως είπε ο ίδιος στους πατριώτες του στο σημείο δεν είχε βρεθεί μόνο η Αφροδίτη της Μήλου, αλλά και δύο αφιερώσεις ή Ερμές, μια ενός ηλικιωμένου και μία ενός νέου, όπως και πλίνθος (βάση δηλαδή) και κομμάτι με επιγραφή που ανέφερε το όνομα του γλύπτη.

Επίσης βρέθηκαν τμήματα του αριστερού χεριού, πολύ φθαρμένα, που φαινόταν να

κρατούν μήλο, και οι Γάλλοι όπως και οι ντόπιοι νόμισαν ότι ίσως ανήκαν σε άλλο άγαλμα και είχαν βρεθεί τυχαία κοντά στην Αφροδίτη.

Από εκεί γίνεται κατανοητό πως τα χέρια που λείπουν μέχρι και σήμερα από το άγαλμα έλειπαν εξ αρχής και γι' αυτό το σχέδιο του Βουτιέ που έγινε επί τόπου, παριστάνει την Αφροδίτη ακρωτηριασμένη από την πρώτη στιγμή.

Θεωρείται βέβαια πως κατά την μεταφορά του αγάλματος μαζί υπήρχαν και όλα τα παραπάνω, τα οποία όμως στην πορεία χάθηκαν και δεν αναζητήθηκαν ποτέ, καθώς δεν είχε δοθεί στο έργο η απαραίτητη σημασία.

Το «παζάρι» για την απόκτηση- Πουλήθηκε τελικά για ψίχουλα

Το έργο βρέθηκε σε πολλά κομμάτια (πιθανόν έξι, από τα οποία τα χέρια και το όνομα του γλύπτη πλέον λείπουν), με δύο βασικά, τον κορμό και τα πόδια. Όλα αυτά λοιπόν οι Γάλλοι έπρεπε να τα πληρώσουν στον Κεντρικά, αφού πρώτα κάνουν πράξη ένα άλλο «σχέδιο», αυτό της διαπραγμάτευσης.

Όταν ο Βουτιέ, λοιπόν, ενημέρωσε με μιας τον Γάλλο υποπρόξενο στην Μήλο, τον Λουί Μπρεστ πως η τιμή που είχε αρχίσει να ακούγεται ήταν τα 1.000 γρόσια, τότε αυτός άρχισε να αμφισβητεί την αξία του, κάνοντας έτσι παζάρι.

Στη διαπραγμάτευση αναμίχθηκε ενεργά και ένας άλλος Γάλλος αξιωματικός που είχε πάθος με τις αρχαιότητες, ο Ζυλ Ντυμόν ντ' Υρβίλ (Dumont d'Urville) που σημειωτέον ήταν βέβαιος πως επρόκειτο για την Αφροδίτη που κρατούσε το μήλο του Πάρι. Έτσι αυτός ήταν και η πέτρα του σκανδάλου που έκανε τους Γάλλους να πάρουν όλα τα ευρήματα.

Ωστόσο, το παζάρι καθυστερούσε όπως και το πλοίο που θα μετέφερε με ασφάλεια το άγαλμα στη Γαλλία. Στο παζάρι αναμίχθηκαν κι άλλοι στο νησί με αποτέλεσμα η γνώμη του Κεντρωτά να μπαίνει πια σε δεύτερη μοίρα.

Μετά από μία απίστευτη ταλαιπωρία (του αγάλματος), καθώς στην ιστορία μπλέχτηκε και ένας δραγουμάνος του οθωμανικού στόλου που διεκδικούσε το γλυπτό, ο εκπρόσωπος των Γάλλων που βρέθηκε τότε εκεί, ο υποκόμης ντε Μαρκέλους, έπεισε τους ντόπιους να μη φορτωθεί τελικά η Αφροδίτη στο πλοίο του δραγουμάνου για να πάει στην Πόλη, αλλά στο πλοίο των Γάλλων για να πάει στο Λούβρο.

Ετσι αφού το γλυπτό πέρασε από «χίλια κύματα/ φορτώθηκε στο γαλλικό καράβι, ενώ λέγεται πως πουλήθηκε για 400, 1.000 ή 7.000 γρόσια, τιμή πολύ μικρότερη σε σχέση με την αξία του.

Ποιος ήταν ο Γεώργιος ή Θεόδωρος Κεντρωτάς

Ο Κεντρωτάς (το όνομά του δεν είναι σίγουρο) ήταν «εκτιμητής αξίας χωραφιών», δηλαδή κάτι σαν μεσίτης της εποχής. Ο Κεντρωτάς, αν ήταν ο Θεόδωρος, πέθανε το 1846 και ο Γεώργιος νωρίτερα.

Αν ήταν ο Θεόδωρος, τότε ίσως να μην πήρε ποτέ τα 400 ή 1.000 ή 7.000 γρόσια που φέρονται να πλήρωσαν οι Γάλλοι, γιατί βρέθηκε η διαθήκη του και ανέφερε

μόνον τρεις πεζούλες ή χωράφια. Το ποσό αυτό δηλαδή (έστω και των 400 γροσιών) ήταν σχετικά σημαντικό για την εποχή εκείνη αφού 1.000 γρόσια ήταν ο ετήσιος μισθός των δημογερόντων.

Φυσικά το ποσό δεν ήταν διόλου δίκαιο για την αξία του αγάλματος, αλλά πάντως όποιος το είχε πάρει -αν το πήρε μόνον ένας- θα ήταν πια σχετικά εύπορος. Φυσικά δεν αποκλείεται τα χρήματα να δόθηκαν στην οικογένεια Κεντρωτά και να δαπανήθηκαν κατά διάφορους τρόπους. Άλλη εκδοχή είναι ότι οι Γάλλοι έδωσαν τα χρήματα στους δημογέροντες και προκρίτους του νησιού.

Πηγή:Wikipedia/ Φωτογραφίες:AP- Shutterstock, iefimerida.gr